

5. Тарасов О.А., Гудзь Н.В., Терещенко С.М., Вивчення чутливості штамів та ізоляторів збудника бешихи свиней до антибіотиків. Ветеринарна біотехнологія 37, 2020. С. 92-100

6. На Шепетівщині фіксують випадки Бешихи свиней: що це і чим загрожує людині. Shepetivka.com.ua. URL: <https://shepetivka.com.ua/novyny/medytsyna-ta-zdorovia/15847-na-shepetivshchini-fiksuyut-vipadki-beshikhi-svinej-shcho-tse-i-chim-zagrozhue-lyudini.html> (дата звернення: 08.11.25)

7. Бешиха свиней. Studwood.net. URL: https://studwood.net/2312242/agropromyshlennost/vstup#google_vignette (дата звернення: 08.11.25)

8. Пінчук Н.Г., Головка А.М., Гаркавенко Г.О. Аналіз епізоотичної ситуації що до бешихи свиней на території України за 2006- 2017 рр. Ветеринарна біотехнологія 34, 2019. С 108-118. DOI: 10.31073 / vet biotech 34-13.

9. Україна запускає Систему швидкого повідомлення про загрози, пов'язані з харчовими продуктами та кормами. dpss.gov.ua URL: <https://dpss.gov.ua/news/ukraine-zapuskaie-systemu-shvydkoho-povidomlennia-pro-zahrozy-poviazani-z-kharchovymy-produktamy-ta-kormamy> (дата звернення: 08.11.25)

Serbul O. SWINE ERYSIPELAS (ERYSIPELASSUM): ANALYSIS OF THE EPIZOOTIC SITUATION, ZONOTIC RISK, AND IMPACT ON THE ECONOMY OF UKRAINE (REVIEW ARTICLE)

Abstract. The article provides an analysis of current literature data on swine erysipelas, on the epizootic situation in Ukraine, its zoonotic potential (threat to human health) and economic impact on the pig industry. The dynamics of morbidity, factors of spread, and clinical manifestations in animals and humans have been analyzed. Based on the obtained data, the need to optimize immunoprophylaxis programs for effective infection control, minimization of livestock losses, and protection of public health in Ukraine has been justified.

Key words: Swine erysipelas, *Erysipelothrix rhusiopathiae*, epizootiology, zoonosis, economic losses, pig farming, immunoprophylaxis, Ukraine.

УДК: [636.08:616.34-007.43-089]636.7

ПАХОВІ ГРИЖІ У СОБАК: КЛІНІЧНІ ТА ХІРУРГІЧНІ АСПЕКТИ

А. О. Скорик, здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – канд. вет. наук, доцентка **Найдіч О. В.**

Миколаївський національний аграрний університет

Досліджено особливості клінічної картини, діагностики та хірургічного лікування пахових гриж у собак. Проведено аналіз факторів, що впливають на виникнення пахових гриж, та можливі ускладнення після операції. Встановлено, що своєчасне виявлення

патології та застосування адекватних хірургічних методів значно зменшує ризик ускладнень і сприяє повному та успішному одужанню тварини.

Ключові слова: пахові грижі, собаки, діагностика, хірургічне лікування, ускладнення, клінічна картина.

Постановка проблеми.

Пахові грижі у собак є досить поширеною проблемою, з якою часто стикаються ветеринари. Вона може серйозно вплинути на здоров'я тварини і навіть загрожувати її життю, якщо органи, що потрапили у гризовий мішок, защемляться. Незважаючи на часті випадки, у науковій літературі бракує систематизованих даних щодо правильного підходу до діагностики та лікування цього стану. Причини розвитку грижі бувають різними: від вродженої анатомічної схильності, характерної для певних порід до ослаблення черевної стінки внаслідок травм, вагітності або підвищеного внутрішньочеревного тиску. Якщо своєчасно не помітити проблему і не надати належного лікування, ризик ускладнень різко зростає — можуть розвинутися інфекції, повторне випинання грижі або защемлення внутрішніх органів [1].

Тому дослідження особливостей клінічної картини, методів діагностики та хірургічного лікування пахових гриж у собак є надзвичайно важливим. Такі знання допомагають ветеринарам вчасно розпізнати проблему, підібрати оптимальний метод лікування і підвищити шанси на повне одужання тварини.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Огляд сучасних наукових джерел показує, що діагностика та хірургічне лікування пахових гриж у собак досліджені недостатньо. Так, Amare E. та Haben F. [1] описують методи лікування гриж, але не на достатньому рівні, Binli F. та співавт. [2] аналізують чотири випадки пахових гриж у самок із залученням матки, проте відсутні дані про частоту патології у різних породах. Mahesh V. [4] та Sainulabeen A. [6] описують окремі клінічні випадки, але їхні результати обмежені невеликою кількістю спостережень.

Monnet E. [5] і Veiga G. [7] приділяють увагу ранньому хірургічному лікуванню та збереженню репродуктивної функції, проте немає системних рекомендацій щодо вибору методики залежно від породи та віку. Philip L. [8] і Itoh T. [9] аналізують клінічні випадки, але питання ускладнень у самок із участю матки лишається недостатньо вивченим. Prządka P. та співавт. [10] описують лапароскопічну PIRS-герніорафію у собак. Метод перспективний, але дослідження невелике й не дає чітких рекомендацій для різних порід і вікових груп.

Отже, невирішеними залишаються питання проведення великих статистичних досліджень, узагальнення оптимальних методик хірургічного лікування та вивчення ускладнень залежно від статі та породи собак. Саме ці прогалини визначають основну проблему, на яку спрямоване наше дослідження.

Метою дослідження є аналіз клінічної картини пахових гриж у собак, а також дана оцінка ефективності сучасних методів діагностики та хірургічного

лікування. Це надасть можливість систематизувати знання про патологію, визначити фактори ризику її виникнення та вдосконалити підходи до лікування для зменшення післяопераційних ускладнень. Для досягнення цієї мети поставлено такі *завдання*:

1. визначити клінічні прояви пахових гриж у собак;
2. дослідити методи діагностики пахових гриж у собак;
3. оцінити сучасні підходи до лікування пахових гриж у собак;
4. проаналізувати результати хірургічного лікування

Матеріали та методи досліджень.

Об'єктом дослідження є пахові грижі у собак різних порід, віку та статі. Клінічний випадок пахової гістероцеле у вагітної суки, породи такса, на 63-й день вагітності провели у ветеринарному комплексі TVCC, Маннунті, Керала.

Метою проведення дослідження є своєчасне виявлення пахової грижі та проведення операції з урахуванням індивідуальних анатомічних особливостей собаки, що дозволяє знизити ймовірність післяопераційних ускладнень і повторного виникнення грижі.

У процесі дослідження було зроблено кілька припущень, які допомогли зберегти об'єктивність і послідовність результатів. Передусім вважалося, що тварини проходили однакову передопераційну підготовку та отримували стандартний післяопераційний догляд згідно з протоколами клініки. Також не бралися до уваги супутні хронічні хвороби, окрім тих випадків, коли вони могли безпосередньо впливати на розвиток або перебіг пахової грижі. Крім того, передбачалося, що всі діагностичні процедури виконувалися за єдиними клінічними стандартами, що дозволило мінімізувати можливі похибки під час аналізу отриманих даних.

Дослідження проводили на собаках дрібних порід із паховими грижами, з акцентом на анатомічні та фізіологічні особливості тварин. Стан грижового мішка оцінювали клінічним обстеженням, ультразвуком, рентгенографією та, за потреби, комп'ютерною томографією, доплер-УЗД застосовували для оцінки кровопостачання. Хірургічні втручання виконували під загальною анестезією з асептичною підготовкою та використанням герніографії або герніопластики. Післяопераційний догляд включав контроль фізичної активності та проведення антибіотикотерапії. Методи дослідження базувалися на аналізі літератури, порівнянні хірургічних технік і оцінці ризиків ускладнень, із дотриманням етичних норм ветеринарної практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Пахові грижі у собак являють собою випинання органів або тканин через паховий канал у ділянці піхвового відростка. Вони можуть виникати як внаслідок вроджених особливостей, так і під впливом набутого чинника. До вроджених причин належать неповне закриття пахового каналу під час ембріонального розвитку, що робить тварину схильною до грижі з перших днів життя. Генетична схильність також відіграє важливу роль, так деякі породи, зокрема такси, пуделі та чихуахуа, демонструють підвищений ризик.

Анатомічні особливості, такі як короткий або широкий піхвовий відросток та слабка мускулатура черевної стінки, сприяють розвитку патології [3].

Набуті пахові грижі зазвичай пов'язані з підвищеним механічним навантаженням на черевну стінку: активні ігри, стрибки, падіння або травми живота. Внутрішньочеревний тиск може підвищуватися при ожирінні, вагітності або порушеннях функцій кишечника, що збільшує ймовірність формування грижі. Крім того, травми, укуси інших тварин або ускладнення після операцій також є потенційними причинами. У старших собак природне зниження тонусу м'язів черевної стінки та тривалі хронічні захворювання додатково підвищують ризик патології. Таким чином, поєднання вроджених факторів та умов, що послаблюють тканини або підвищують внутрішньочеревний тиск, визначає ймовірність появи пахових гриж у собак [1, 2].

Виходячи з описаних загальних факторів на розвиток грижі впливає і стать тварини. У самців переважають вроджені форми патології, тоді як у самок частіше діагностують набуті нетравматичні варіанти. Клінічно грижі часто плутають із новоутвореннями молочної залози, маститом, гіпертрофією пахових лімфовузлів, ліпомами, гематомами, гранульомами або локальними абсцесами, що ускладнює своєчасну діагностику.

У грижовому мішку можуть знаходитися тонкий кишечник, товста кишка, сечовий міхур, селезінка або матка. Ретроспективні дослідження показали, що саме матка у сук найчастіше випадає (68%), тоді як тонкий кишечник — у 41%, а товста кишка — лише у 5% випадків. У нестерилізованих сук матка трапляється у грижовому мішку приблизно у 23%, а у 8% — розвивається інгвінальне гістероцеле. Через це для випинання матки навіть існує окрема назва — гістероцеле [2].

Аналізуючи вплив статі на розвиток пахових гриж, проаналізували механізми їх формування у самок. Статистичні дані та частота, з якою матка (або її ріг) стає частиною вмісту грижового мішка, підкреслюють важливість анатомічних особливостей самок для специфіки цієї патології. Збережений пахвинний канал у сук може слугувати шляхом виходу внутрішніх органів, особливо під час вагітності або еструсу. Такі патології частіше зустрічаються у дрібних порід, зокрема той-тер'єрів і такс, що також підтверджує роль анатомічних та фізіологічних факторів у розвитку пахових гриж у самок.

Важливим фактором є анатомічне розташування органів: кругла зв'язка матки починається біля яєчника і прямує до черевної стінки, утягуючи за собою очеревину та формуючи грижовий мішок. Під час вагітності у сук відбувається розтягнення черевної стінки та розширення пахвинного каналу, що після пологів може призвести до розвитку грижі. Додатковими факторами ризику є ожиріння та підвищений внутрішньочеревний тиск [3].

Діагностика пахових гриж. Враховуючи фактори ризику, важливо розуміти, як пахова грижа проявляється клінічно у собак. Зазвичай це одностороннє м'яке випинання у ділянці паху з чіткими контурами. Воно збільшується при русі або навантаженні і зменшується у спокої. При пальпації

випинання зазвичай безболісне, проте у разі защемлення стає гарячим, напруженим і болючим. Клінічні прояви залежать від вмісту грижового мішка: при залученні кишкових петель можливі закрепи, блювання, метеоризм; при участі сечового міхура — розлади сечовипускання; у сук при втягненні матки — біль, пригніченість та зниження апетиту.

Для підтвердження діагнозу застосовують ультразвукове дослідження, яке дозволяє визначити вміст грижі та ознаки защемлення. При необхідності використовують рентгенографію або комп'ютерну томографію для уточнення локалізації органів, а доплер-УЗД — для оцінки кровопостачання і ризику некрозу [4].

Лікування пахових гриж. Після встановлення діагнозу та оцінки клінічного стану тварини наступним кроком є вибір оптимального методу лікування, яким найчастіше стає хірургічне втручання. Під час операції спочатку обережно повертають грижовий вміст у черевну порожнину, використовуючи атравматичні інструменти (щипці Бонді, петлеві затискачі, тупі кюретки), щоб не пошкодити кишечник або інші органи. Потім виділяють грижовий мішок і ретельно оглядають органи, які потрапили у грижу, оцінюючи їх стан і життєздатність. Якщо виявляють некроз, ущемлення або значні пошкодження, ушкоджені ділянки видаляють. Хоча така відкрита операція ефективна, її інвазійний характер підвищує ризик післяопераційних ускладнень, таких як інфекції розрізу, розходження швів, гематоми, сероми, набряклість, рецидив грижі, сепсис чи перитоніт [10].

Закриття пахового кільця зазвичай проводять методом герніографії, використовуючи розсмоктувальні шовні матеріали, такі як полігліколід або полідіоксанон. У випадках, коли тканини ослаблені або дефект великий, застосовують сітчастий імплантат — герніопластику. У сук, особливо якщо в грижовому мішку міститься матка чи яєчники, часто одночасно проводять овариогістеректомію, що зменшує ризик повторної грижі та запобігає можливим гормонально-зумовленим ускладненням.

Після операції собакам призначають профілактичні антибіотики та знеболювальні препарати і регулярно контролюють стан швів та рани. Для того щоб післяопераційний період пройшов без ускладнень, тваринам рекомендують обмежити активність на 10–14 днів і носити спеціальний попон. Завдяки своєчасній діагностиці, дотриманню асептики під час операції та правильному післяопераційному догляду значно знижується ризик інфекцій, розходження швів, утворення сером або гематом, рецидиву грижі та защемлення органів, що можуть загрожувати життю собаки [5].

Аналіз результатів хірургічного лікування пахових гриж у собак.

Для того, щоб проаналізувати застосування цих методів на практиці, було досліджено конкретний клінічний випадок пахової гістероцеле у вагітної суки. У суки (2-роки), породи такса, на 63-й день вагітності проведено детальне обстеження у ветеринарному комплексі TVCC, Маннунті, Керала. Тварину доставили зі скаргою на поступово зростаючий набряк у пахвинній ділянці, який був твердим на дотик та безболісним. Для підтвердження діагнозу

застосовано комплекс методів: клінічне обстеження із збором анамнезу, пальпацію, рентгенографію, що дозволила виявити скелети плодів, та ультразвукове дослідження, яке підтвердило наявність двох живих цуценят. У ветеринарній практиці для уточнення діагнозу застосовують рентгенографію з контрастом для оцінки вмісту грижового мішка та стану кишечника, а доплер-УЗД допомагає оцінити кровопостачання органів і своєчасно виявити ризик інкарceraції. У складних випадках застосовують комп'ютерну томографію для високоточної візуалізації. Сукупність цих даних дозволила встановити діагноз пахової гістероцеле, тобто грижі, вмістом якої була матка. Серед можливих диференційних діагнозів проаналізували новоутворення молочних залоз, маститу та локальні абсцеси.

Лікування проводили хірургічно, а саме: виконали вентральний серединний розріз у ділянці набряку, розкрили матку, видалили двох живих плодів, після чого матку ушили та здійснили герніорафію із закриттям грижового кільця. Перед операцією проводили підготовку, призначали антибіотики та знеболювальні препарати. Вибір хірургічного доступу залежав від розташування грижі та анатомічних особливостей. Відновлення пройшло без ускладнень [7].

У випадках, коли подальше розведення собак не планується, рекомендовано проведення овариогістеректомії. Можна відзначити, що серед чинників, які можуть сприяти розвитку таких випадків, є анатомічні (короткий і широкий піхвовий відросток), фізіологічні та зовнішні фактори (ожиріння, вагітність, підвищений внутрішньочеревний тиск). Серед можливих післяопераційних ускладнень називають розходження швів, рецидиви грижі та ризик інкарceraції матки. Отже, своєчасна діагностика із застосуванням сучасних методів візуалізації, комплексна підготовка та правильне оперативне втручання забезпечують позитивний результат у лікуванні пахових гістероцеле у собак [6].

Інший випадок демонструє наскільки важливо своєчасно діагностувати і оперативно провести лікування. Пахова вагітна гістероцеле є патологією вагітності, при якій матка знаходиться у вмісті пахової грижі. Часто ця патологія призводить до защемлення матки та судин, що зменшує кровопостачання плаценти та може спричинити загибель плодів. У клінічному випадку описано 4-річну суку породи American Bully, вагою 17 кг, після штучного осіменіння (25 днів), яка мала двобічні невправні безболісні пахові набряки. Ультразвукове дослідження показало два плодові мішки у правому паховому каналі і один у черевній порожнині, що відповідало діагнозу двобічна пахова грижа та одностороння вагітна гістероцеле. Через ризик защемлення та загрози для життя матері та плодів було проведено раннє хірургічне втручання. Післяопераційний період пройшов без ускладнень, плоди розвивалися нормально, і на 60-й день вагітності проведено планове кесареве розтинання, яке завершилося народженням двох живих здорових цуценят. Цей випадок підкреслює, що рання діагностика і своєчасне хірургічне втручання є ключовими для збереження життя матері і плода, а використання ультразвуку

та регулярного моніторингу дозволяє оцінити стан плода і своєчасно прийняти рішення про операцію [7].

Окрім окремих клінічних випадків, важливі і узагальнені дані з практики ветеринарних клінік, які дозволяють оцінити частоту та особливості розвитку пахових гриж у собак. При аналізі, в університетській ветеринарній клініці Маннунті, що у місті Тріссур, штат Керала, Індія, було проведено дослідження пахових гриж у собак. Вісім собак було доставлено до клініки з набряком у пахвинній ділянці: сім самок та один самець. Діагноз «пахова грижа» встановили на основі фізикального та рентгенологічного обстеження[8].

Під загальною анестезією виконували розкриття грижового мішка та оцінку вмісту. У різних випадках до грижового мішка входили селезінка, кишечник, матка, сальник, сечовий міхур та черевний жир. Усі органи повернули у черевну порожнину, а пахвинне кільце зашили простими вузловими швами; у двох випадках шви додатково підсилювали поліпропіленовою сіткою. У двох самок, де грижа містила матку, виконували овариогістеректомію. Післяопераційно всім тваринам призначали антибіотики та знеболювальні препарати [5].

Клінічне обстеження показало нормальні фізіологічні параметри у більшості собак, однак у трьох спостерігалася легка гіпертермія, у п'яти – гранулоцитоз, а у трьох – анемія. У чотирьох собак виявлено мікрофіляріоз. Шість випадків грижі були невірні, дві – вірні. Отримані дані підтверджують, що пахові грижі частіше зустрічаються у дрібних порід та у середніх і старших за віком сук, особливо під час еструсу або вагітності. Серед факторів розвитку грижі виділяють анатомічні особливості, зміни гормонального та метаболічного статусу, а також накопичення жиру навколо круглої зв'язки матки, що може призводити до розширення пахвинного каналу. Основними ускладненнями після операції є інфекція, розходження швів, сероми, набряк, рецидиви, перитоніт та потенційна загроза життя [8].

На підставі цих клінічних спостережень та ретроспективних даних можна провести більш детальний аналіз результатів хірургічного лікування пахових гриж у великій групі собак. Ретроспективний аналіз медичних карток 42 собак із набутою нетравматичною паховою грижею (НТГ) підтвердив, що не травматичні пахові грижі (НТГ) у собак частіше розвиваються у дрібних порід та у сук, проте серйозних досліджень, які б аналізували етіологію та результати лікування, небагато. Було проаналізовано медичні картки 42 собак, які отримали хірургічне лікування НТГ. До дослідження включили 41 собаку: всі — дрібних порід вагою <10 кг, переважно середнього та старшого віку (>5 років; 33 випадки), і переважно суки (34 випадки). Найбільше випадків зустрічалося у мініатюрних таксах (26 випадків) [2].

Найчастіше грижа розвивалася зліва (30 випадків лівобічно, 9 правобічно, 2 двобічно). Вміст грижового мішка було зафіксовано у 22 випадках: найчастіше це була матка (15 випадків), тонка кишка (9 випадків) та товста кишка (1 випадок). З 15 випадків випинання матки 14 (93 %) були лівобічними. У 27 з 30 цілих сук виконували овариогістеректомію одночасно з герніорафією,

а двом із них також проводили резекцію та анастомоз ділянки нежиттєздатної тонкої кишки. Рецидив грижі спостерігався лише у одного самця [8].

Отримані дані свідчать, що НТГ частіше розвиваються у дрібних сук, а вік може збільшувати ризик лівобічного випинання матки. Водночас, результати хірургічного лікування з одночасною овариогістеректомією зазвичай є високоефективними та стабільними у довгостроковому періоді [9].

У собак спостерігаються певні закономірності щодо виникнення пахових гриж. Вроджена грижа зустрічається частіше у самців, тоді як набута — переважно у сук, що підтверджено дослідженням Waters (73% випадків припадає на самок). Грижі зазвичай односторонні і частіше розташовані справа [9].

З огляду на наведені дані та узагальнені закономірності розвитку пахових гриж у собак, проаналізуємо ще один клінічний випадок для підтвердження практичних аспектів діагностики (рис.1).

Рис. 1. Пахова грижа у собаки цвергшнауцера

У собаки породи цвергшнауцер на ім'я Шанель було діагностовано пахову грижу з правого боку. У ділянці паху спостерігалось округле випинання еластично-м'якої консистенції з чіткими контурами, чітко відмежоване від навколишніх тканин. При пальпації утворення було безболісним, проте збільшувалося у вертикальному положенні тварини та під час фізичного навантаження. Візуально та пальпаторно висока ймовірність наявності у гризовому мішку сальника або петлі тонкого кишечника, що підвищує ризик розвитку ускладнень, таких як защемлення, некроз або кишкова непрохідність. Додаткові ознаки включали асиметрію пахової області, зниження тонусу передньої черевної стінки та можливі зміни поведінки тварини — неспокій, періодична відмова від корму, напруження під час дефекації. Для уточнення діагнозу застосували ультразвукове дослідження, яке дозволяє визначити склад вмісту гризового мішка та оцінити стан кровопостачання тканин.

З огляду на ризик розвитку гострих ускладнень, було прийнято рішення про своєчасне хірургічне втручання. Найбільш доцільним методом у цьому

випадку стала герніорафія з використанням розсмоктувальних шовних матеріалів, що забезпечило надійне закриття гризових воріт і мінімізувало ймовірність рецидиву.

На рисунках (рис. 2–4) показано ключові етапи операції: підготовка та асептична обробка операційного поля, пошаровий розтин шкіри й підшкірної клітковини, виявлення гризового мішка та репонування петлі тонкого кишечника. Після ревізії видалено ділянки жирової тканини та фрагменти очеревини, які поміщено на стерильну серветку для подальшого морфологічного аналізу та оцінки стану тканин.

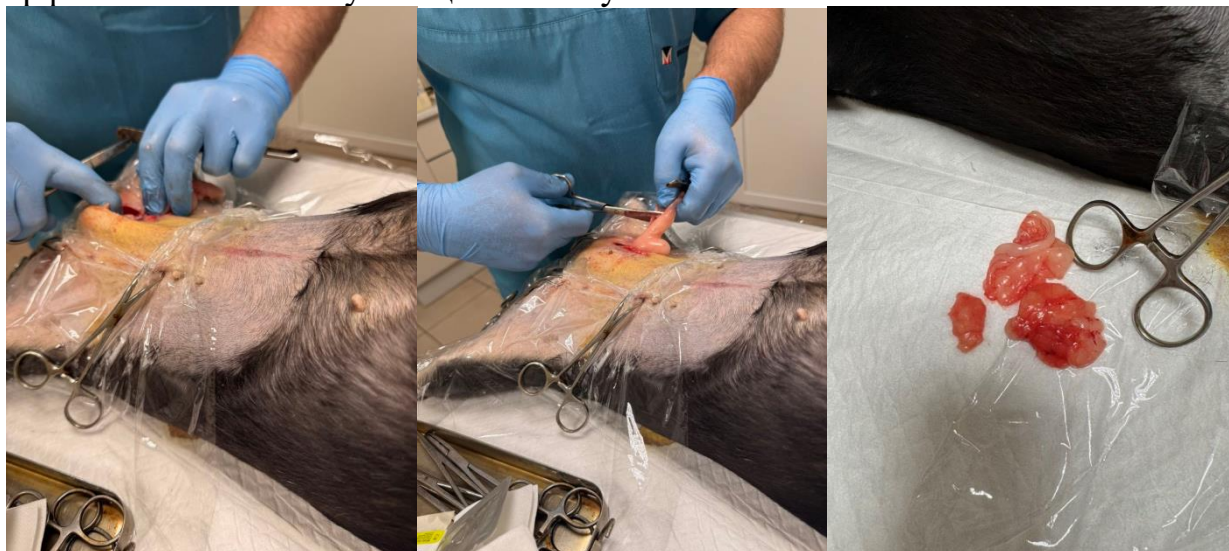

Рис. 2–4. Оперативне усунення пахової грижі у собаки цвергшнауцера

Закриття гризових воріт виконано герніорафією з ушиванням країв пахового кільця вузловими швами з розсмоктувального матеріалу (полігліколід або полідіоксанон). Пошарове ушивання підшкірної клітковини та шкіри завершило операцію. При ослаблених тканинах можлива герніопластика з сітчастим імплантатом, проте у цьому випадку ушивання власних тканин виявилось достатнім.

Профілактична антибіотикотерапія включала внутрішньовенне введення цефтріаксону у дозі 25 мг/кг за 30 хв до розрізу. Для зменшення запальної реакції після операції застосовували мулуксивет у дозі 0,2 мл/10 кг один раз на добу протягом трьох діб. Шви обробляли розчином хлоргексидину двічі на день. Протягом 10–14 днів після операції обмежували фізичну активність та застосовували післяопераційний попон. Контрольний огляд швів здійснювали через 7 днів, а при появі набряку, почервоніння або виділень із шва проводили додатковий огляд і корекцію лікування.

Анатомічна герніографія з використанням розсмоктувальних шовних матеріалів виявилася ефективною: вона забезпечила надійне закриття гризових воріт, мінімізувала післяопераційні ускладнення та знизила ризик рецидиву. Морфологічний аналіз видаленого гризового вмісту підтвердив відсутність патологічних змін, що підвищує безпеку та прогностичну цінність проведеного втручання.

Підсумовуючи отримані дані, варто виділити закономірності розвитку пахових гриж та чинники ризику, які зустрічаються найчастіше, що допомагає у плануванні профілактики та лікування. Зважаючи на різноманіття вмісту грижового мішка, клінічні прояви можуть значно варіюватися — від повної відсутності симптомів до серйозних ускладнень, пов'язаних із піометрою або вагітністю. У випадках, коли грижа містить вагітну матку, існує ризик переривання вагітності. На сьогодні етіологія інгвінального гістероцеле у собак остаточно не з'ясована. Через неможливість планування перспективних досліджень інформація обмежується переважно клінічними випадками та ретроспективними оглядами, тому питання епідеміології та механізмів розвитку цієї патології залишаються актуальними і потребують подальших досліджень [4].

Висновки.

У процесі дослідження з'ясовано, що клінічні прояви пахових гриж у собак значною мірою залежать від віку, породи та статі тварини. Найчастіше власники помічають м'яке випинання в ділянці паху, яке може збільшуватися під час руху чи напруження. Було відмічено, що у самок такі випадки трапляються частіше, а сам перебіг хвороби іноді ускладнюється защемленням органів черевної порожнини.

Під час вивчення методів діагностики ми дійшли висновку, що найточніші результати дає поєднання клінічного огляду з ультразвуковим дослідженням. Такий підхід дозволило не лише визначити вміст грижового мішка, а й оцінити стан навколишніх тканин. Саме завдяки комплексній діагностиці можна вчасно помітити ускладнення та правильно обрати спосіб лікування.

Відзначили, що основним і водночас найбільш ефективним методом лікування пахових гриж є оперативне втручання. Вибір техніки герніорафії залежить від типу грижі, віку тварини та її загального стану. Важливу роль відіграє також суворе дотримання асептики і якісне знеболення — це суттєво знижує ризик післяопераційних ускладнень.

За результатами дослідження, більшість собак після операції відновлюються без ускладнень, особливо якщо дотримано рекомендацій щодо догляду в післяопераційний період. Використання сучасних шовних матеріалів і делікатна техніка ушивання тканин сприяють швидшому загоєнню ран і зменшують ймовірність повторного утворення грижі.

Список використаних джерел

1. Amare E., Haben F. Hernias in farm animals and its management technique – a review. International Journal of Review Article. 2020. P. 1–9.
URL: <https://www.cabidigitallibrary.org/doi/pdf/10.5555/20230498550>
2. Binli F., Büyükbudak F., İnan İ., Ferahoğlu V., Aksu A. G., Fındık M., Ay S. S. An evaluation of canine inguinal hernias containing the uterus: clinical experience of four cases (2017–2022) and literature review. Turkish Journal of Veterinary & Animal Sciences. 2023. Vol. 47, № 4. P. 305–315.

URL:

[https://www.researchgate.net/publication/373322282_An_evaluation_of_canine inguin_hernias_containing_the_uterus_clinical_experience_of_four_cases_2017-2022_and_literature_review](https://www.researchgate.net/publication/373322282_An_evaluation_of_canine_inguin_hernias_containing_the_uterus_clinical_experience_of_four_cases_2017-2022_and_literature_review)

3. Сухонос В. П., Малюк М. О., Куліда М. А., Солонін П. К., Ткаченко С. М., Ткаченко В. В., Шупик О. В., Климчук В. В., Тарнавський Д. В. Оперативна хірургія з основами топографічної анатомії, анестезіологія (частина 2): підручник. Київ: НУБіП України, 2022. 370 с.

4. Mahesh V., Yashvanth A. N., Bhumika P. K., Nagaraja B. N. Inguinal hysterocele with pyometra in a Dachshund dog. Indian Journal of Canine Practice. 2021. Vol. 13, № 1. P. 43–46.

URL: <https://www.cabidigitallibrary.org/doi/pdf/10.5555/20230498550>

5. Monnet E. Small animal soft tissue surgery. Wiley, 2023. P. 1025.

6. Sainulabeen A., Nair S., Satheesan K., Devanand. Inguinal hysterocele and its surgical management in a female Dachshund dog. Malaysian Journal of Veterinary Research. 2016. Vol. 7, № 2. P. 31–34.

URL: https://www.dvs.gov.my/dvs/resources/user_14/MJVR_V7N2/MJVR-V7N2-p31-34.pdf

7. Veiga G. A. L. da, Talib M. S. F., Faustino M. Gestational success in a female dog following early repair of an inguinal gravid hysterocele. Research in Veterinary Science. 2025. Vol. 193.

URL:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0034528825002929>

8. Philip L. M., Prabhukumar M. D., Martin J. K. D., Dileepkumar K. M., Nair S. S., Venugopal S. K., Adarsh S. L., Devanand C. B. Inguinal hernia and its management in dogs: a review of eight cases. Indian Journal of Canine Practice. 2019. Vol. 11, № 2. P. 171–174.

URL:

https://www.researchgate.net/publication/360845533_INGUINAL_HERNIA_AND_ITS_MANAGEMENT_IN_DOGS_A_REVIEW_OF_EIGHT_CASES

9. Itoh T., Kojimoto A., Kojima K., Shii H. Retrospective study on clinical features and treatment outcomes of nontraumatic inguinal hernias in 41 dogs. Journal of the American Animal Hospital Association. 2020. Vol. 56, № 6. P. 301. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33113555/>

10. Prządka P., Liszka B., Skrzypczak P., Kubiak-Nowak D., Borawski W., Juźwiak Ł. та ін. Laparoscopic assisted percutaneous herniorrhaphy in dogs using PIRS technique. PLoS ONE. 2020. Vol. 15, № 7. URL: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0235899>

Skoryk A. INGUINAL HERNIAS IN DOGS: CLINICAL AND SURGICAL ASPECTS

The features of the clinical presentation, diagnosis, and surgical treatment of inguinal hernias in dogs have been investigated. An analysis of the factors influencing the development of inguinal hernias and the possible postoperative complications was conducted. It was established that timely detection of the pathology and the application of adequate surgical methods

significantly reduce the risk of complications and promote a full and successful recovery of the animal.

Keywords: *inguinal hernias, dogs, diagnosis, surgical treatment, complications, clinical presentation.*

УДК 636.4:636.082

ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ СВИНЕЙ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ

О. І. Страдін, здобувач вищої освіти СВО «Магістр»

Науковий керівник - канд. с.-г. наук, доцентка **Онищенко Л. В.**

Миколаївський національний аграрний університет

Розглянуто стадо свиней різних генотипів у розрізі порівняння основних показників їх відтворювальних якостей, які впливають на рівень продуктивності всього господарства у цілому. Виявлені кращі варіанти для розведення і отримання молодняку.

Ключові слова: розведення, порода, молодняк, свині, відтворення, свинарство.

Постановка проблеми.

Відтворювальні якості свиноматок є фундаментальним показником ефективності роботи свинарської галузі. До основних характеристик, за якими оцінюють репродуктивні можливості маточного поголів'я, належать: великоплідність, багатоплідність, молочність та рівень розвитку поросят на момент відлучення [8].

Схрещування та гібридизація є ключовими методами удосконалення свинарства, оскільки дозволяють підвищувати генетичний потенціал тварин та формувати більш продуктивні популяції. Під час парування свиней різних порід здійснюється міжпородне схрещування, результатом якого є отримання потомства з розширеною генетичною мінливістю та підвищеною гетерозиготністю. Такі тварини краще адаптуються до змін середовища, а їх ознаки стають цінним матеріалом для подальшої селекції та створення високопродуктивних порід. Однак збільшення сили господарсько корисних ознак супроводжується підвищенням їх варіабельності, що призводить до неоднорідності стада та ускладнення технології виробництва. Так, коефіцієнт варіації багатоплідності при чистопородному розведенні становив 5,26 %, тоді як при схрещуванні цей показник зростав до 6,42-16,56 %. Подібні тенденції простежуються щодо енергії росту та великоплідності [23].

Постановка завдання.

Схрещування та гібридизація є ключовими методами удосконалення свинарства, оскільки дозволяють підвищувати генетичний потенціал тварин та формувати більш продуктивні популяції. Під час парування свиней різних порід здійснюється міжпородне схрещування, результатом якого є отримання потомства з розширеною генетичною мінливістю та підвищеною